
ÚVODNÍK

Freud a Cimrman v psychiatrické ambulanci

Herman E.

Tento úvodník, který píší v únoru roku 2006, vyjde v létě. Dost velký časový odstup na to, aby věci, o kterých napíší, byly v době svého vytištění už zcela neaktuální. Pokusím se tedy zamyslet nad tématy, která mne napadají již déle.

V posledních letech jsem trvale zaražen tím, že většina kolegů a kolegů ambulantních psychiatrů, se kterými při různých příležitostech odborných či osobních hovořím, je dle svých slov nespokojená, unavená, přetížená, pobouřená, vyhaslá, rozčarovaná, úzkostná, podrážděná, či jinak demoralizovaná. Atmosféra hovoru s málokterými z nich je odlehčenější, vždy se ochotně najde téma, na které je možné si svorně stěžovat. Pokouším se většinou zjistit, v čem je jádro problému a co je zástupný nárek nad skrytějšími tématy.

Domnívám se, že žehráni spadá většinou do těchto tří okruhů.

Vlastní léčba - vztah s pacienty

Zdálo by se, že máme, co jsme vždy chtěli. Sedíme ve svých ordinacích a organizujeme si svůj pracovní život dle svých rozhodnutí. Obracejí se na nás pacienti, my je léčíme a jsme za to placeni ze zdrojů zdravotního pojištění. Nestojí nad námi okresní či krajský odborník, do vlastní práce nám nikdo příliš nemluví. Pacienti mají různé potíže, soustředované do diagnosticky formulovaných psychických poruch. Jsou objektem naší péče. Na druhou stranu však také působí potíže. Příliš si stěžují nebo nemluví vůbec, nechťejí užívat léky nebo užívají jiných příliš mnoho, nechodí na kontroly nebo chodí příliš často, a vůbec nejsou vzorní. Snad budeme všichni souhlasit s tím, že potřebných osob, které přicházejí do péče psychiatra, je v posledních létech stále více. Jedním z hlavních důvodů je patrně lepší obeznamenost veřejnosti (i lékařské nepsychiatrické) s problematikou psychických poruch, v této oblasti se udělalo v posledních letech mnoho, včetně dostupnosti informací pro veřejnost na internetu. Rovněž je významným faktorem pozitivní zkušenost s léčbou příbuzného, známého, vlastního pacienta (u lékařů nepsychiatrů). To vše však způsobuje další příliv pacientů do našich ordinací, avšak i naši další zátěž, potažmo je zde tedy i více důvodu ke stěžování si.

Formální požadavky

Mimo zásadních nároků pro práci lege artis

jsme povinni dodržovat řadu formálních požadavků na naše aktivity, především ve vztahu ke zdravotním pojišťovnám a daňovým úřadům. Tyto požadavky se dosti často mění, většinou v nejméně vhodnou dobu.

Jedním z pochybných pozitiv těchto setrvalých nejistot však je, že nás udržují ve střehu a nedovolí nám zpohodlnět. Jsme navyknuti bleskově vypočítávat průměry, nárůsty, diference, inflace, korekční koeficienty, srážky (výjimečně i odměny), odvody, daně, penále a další parametry, o kterých jsme ještě před několika lety neměli ani ponětí. Ne že by to většinu z nás bavilo, ale je to nezbytností, která je obětí pro systém. Výpočetní technika je v této oblasti pro ty z nás, kteří ji ovládli, snad častěji vítaným pomocníkem než svévolným pánem (stávkujícím, zaseknutým, netisknoucím, mazajícím data). Počítače tisknou zprávy, výpisy z dokumentace, recepty, hlídají objem preskripce a tak dále. Nedokáží však za nás vést dialog s pacientem, diagnostikovat, léčit. Nutnost dodržovat výše uvedené požadavky a boj s výpočetní technikou tedy skýtá prostor pro stížnosti (často oprávněné) mnoha druhů.

Existenční nejistoty

Stávající smlouvy s pojišťovnami, které pro naprostou většinu z nás představují nezbytný podklad pro vlastní práci, končí v polovině tohoto roku. Existenční ohrožení se tedy, bohužel, po pěti letech dočasné jistoty nyní opět vynořuje z nevědomí (kam byly usilovně po tuto dobu vytěšňovány). Věštění z letu ptáků je snad věrohodnější než snaha o předpověď dalšího vývoje v této oblasti z dostupných odborných a mediálních zdrojů. Věřím a přeji tedy, aby v době, kdy tento úvodník vyjde, byly již tyto nejistoty neutralizovány smlouvami s pojišťovnami na dobu neurčitou (nebo alespoň na hodně dlouhou).

Chci tedy věřit tomu, že poté, co snad bude vyřešeno existenční ohrožení naší práce, bude důvodů k ambulantním psychiatrickým mrzutostem méně. Pacienti však nadále nebudou vzorní, počítače nebudou stoprocentně spolehlivé a zodpovědnost za svoje rozhodnutí si budeme muset nést sami, zcela dle principu reality a nikoli pouze dle principu slasti. Doufejme, že tedy nebude nespokojenost pramenit z principu slavné Cimrmanovy hry: ...postavil si hospodu u cesty, ale chodili mu tam lidi....

Chci také věřit tomu, že se ambulantní psychiatři budou poté aktivněji starat o své věci. A to nejen hojnější účastí na schůzích a ve volbách do psychiatrických orgánů (Česká psychiatrická společnost, Česká neuropsychofarmakologická společnost, Sdružení ambulantních psychiatrů), ale i prezentací svých nesmírně cenných zkušeností,

Dodáno redakci: 15. 2. 2006

názorů a postojů na odborném fóru. V neposlední řadě také pozitivním životním postojem a méně stížnostmi.

Doufám tedy, že v našich kruzích bude Sigmund Freud (jehož významné výročí letos slavíme) neméně slavným rodákem a vzorem jako Jára(da) Cimrman.

MUDr. Erik Herman

Odyssea – mezinárodní institut KBT

┌ přijímá přihlášky

Akreditovaný pětiletý výcvik v kognitivně behaviorální terapii

pro zdravotnické pracovníky – zdravotní sestry, lékaře, psychology, sociální pracovníky

Garanty výcvikového programu jsou **Doc. MUDr. Ján Praško, CSc.** a **MUDr. Petr Možný**. Výcvik odpovídá standardům Evropské asociace pro kognitivně behaviorální terapii (EABCT) a je akreditován Českou psychoterapeutickou společností ČLS JEP. Zahájen bude v polovině roku **2007** a ukončen v roce **2012**.

Lektorskou spolupráci přislíbili – Prof. PhDr. Stanislav Kratochvíl, CSc., MUDr. Miroslav Novotný, MUDr. Beata Pašková (Velká Británie), MUDr. Libuše Stárková, PhDr. Miloš Šlepecký, CSc (Slovensko), Arnd Tillmanns, Dipl. Psych. (Německo) a další přední odborníci.

Kontakt – Stanislava Veselková, koordinátor institutu, telefon 723 799 904, e-mail info@kbtinstitut.cz
Přihlášky a bližší informace na www.kbtinstitut.cz, uzávěrka přihlášek **30. října 2006**.

■ www.kbtinstitut.cz ■